

جمهوری اسلامی ایران
مجلس شورای اسلامی

دوره دهم - سال دوم
تاریخ چاپ ۱۳۹۶/۹/۲۷

شماره چاپ ۷۵۹
شماره ثبت ۳۴۷

یک شوری

لایحه اصلاح قانون مبارزه با پولشویی

کمیسیون های ارجاعی

اقتصادی - قضائی و حقوقی

مشترک:

اجتماعی - امنیت ملی و سیاست خارجی - انرژی -
شوراها و امور داخلی کشور - صنایع و معادن

فرعی:

معاونت قوانین

باسمه تعالی

شماره: ۵۴۷۱۶/۱۰۴۰۴۳

تاریخ: ۱۳۹۶/۸/۲۲

جناب آقای دکتر لاریجانی

رئیس محترم مجلس شورای اسلامی

لایحه «اصلاح قانون مبارزه با پولشویی» که به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی در جلسه مورخ ۱۳۹۶/۸/۱۷ هیأت وزیران به تصویب رسیده است، جهت طی تشریفات قانونی به پیوست تقدیم می شود.

حسن روحانی

رئیس جمهور

مقدمه (دلایل توجیهی):

با توجه به اشکالات قانون مبارزه با پولشویی از جمله عدم تناسب جرم و مجازات، فقدان بازدارندگی و اثربخشی مجازات‌ها، تحدید دایره شمول جرم منشأ به جرایم داخل کشور، عدم امکان پیگرد جرم پولشویی به صورت مستقل از جرم منشأ، نبود رویه‌های اجرائی مناسب جهت توقیف اموال و ابزار حاصل از ارتکاب جرایم مربوط و با توجه به ضرورت پیش‌بینی ساختار عملیاتی مبارزه با پولشویی (واحد اطلاعات مالی FIU) در سطح قانون و انتزاع وظایف اجرائی از شورای عالی مبارزه با پولشویی و به منظور اصلاح قانون مذکور در راستای برآورده کردن نیازهای داخلی و نیز تطبیق با استانداردهای بین‌المللی، لایحه زیر برای طی تشریفات قانونی تقدیم می‌شود:

عنوان لایحه:

اصلاح قانون مبارزه با پولشویی

ماده واحده- قانون مبارزه با پولشویی مصوب ۱۳۸۶/۱۱/۲ به شرح زیر

اصلاح می‌گردد:

۱- ماده (۱) به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۱- اصل بر صحت معاملات است مگر آنکه بر اساس شواهد و قرائن، ظن قوی بر عدم صحت آنها وجود داشته باشد که در این صورت مسؤولیت اثبات صحت معامله بر عهده متصرف است.

۲- در بند «ب» ماده (۲) بعد از واژه «پنهان» عبارت «یا کتمان» و بعد از

عبارت «کمک به مرتکب» عبارت «جرم منشأ» اضافه می‌شود.

۳- در ماده (۳) بعد از واژه «جرم» واژه «منشأ» و بعد از عبارت «فعالیت‌های مجرمانه» عبارت «ناشی از جرایم منشأ» و دو تبصره به شرح زیر به آن الحاق می‌شود:

تبصره ۱- جرم منشأ موضوع این ماده اعم است از اینکه در داخل یا در خارج از کشور واقع شده باشد مشروط بر اینکه جرم واقع شده در خارج از کشور ایران نیز مطابق قانون جرم باشد.

تبصره ۲- کلیه آلات و ادواتی که در فرآیند جرم پولشویی وسیله ارتکاب جرم بوده یا در اثر جرم تحصیل شده یا حین ارتکاب، استعمال و یا برای استعمال اختصاص یافته و در هر مرحله از مراحل تعقیب و رسیدگی به دست آید توقیف می‌شود. این ابزار و اموال از لحاظ شیوه نگهداری و سایر امور تابع مقررات ماده (۱۴۷) قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲/۱۲/۴ خواهد بود.

۴- ماده (۴) به شرح زیر اصلاح و تبصره (۳) آن حذف می‌شود:

ماده ۴- به منظور سیاست‌گذاری، نظارت راهبردی و هماهنگی بین دستگاه‌های ذی‌ربط و مقابله با جرم پولشویی و پیشگیری از آن شورای عالی مبارزه با پولشویی و تأمین مالی تروریسم به ریاست و مسؤولیت وزیر امور اقتصادی و دارایی و با عضویت وزرای صنعت، معدن و تجارت، اطلاعات، کشور، دادگستری و امور خارجه و رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران با وظایف ذیل تشکیل می‌گردد:

الف - تعیین راهبردها و برنامه‌ریزی در جهت اجرای قانون.

ب - تهیه و پیشنهاد آیین‌نامه‌های لازم در خصوص اجرای قانون برای تصویب به هیأت وزیران.

ج - تهیه و تصویب دستورالعمل‌های لازم در خصوص اجرای این قانون.

د - هماهنگ کردن دستگاههای ذی ربط در امر جمع آوری، پردازش و تحلیل اخبار، اسناد، مدارک، اطلاعات و گزارش های واصنله، تهیه سامانه های هوشمند و شناسایی معاملات مشکوک و گزارش به مراجع ذی ربط جهت انجام اقدامات لازم.

ه- جمع آوری و تبادل تجارب و اطلاعات با سازمان های مشابه در سایر کشورها در زمینه مبارزه با پولشویی.

و- پیگیری و نظارت بر اقدامات و عملکرد دستگاههای مربوط.

۵- در ماده (۵) بعد از عبارت «اشخاص حقوقی» عبارت «، مشاغل غیرمالي و مؤسسات غیرانتفاعی همچنین مؤسساتی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است» و بعد از واژه «شهرداریها» عبارت «شرکت ملی نفت ایران، سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران، صندوق های بازنشستگی، نهادهای عمومی غیردولتی، تعاونی های اعتباری، صرافی ها، بازار سرمایه (بؤرس های اوراق بهادار) و سایر بؤرس ها، شرکت های کارگزاری، صندوق ها و شرکت های سرمایه گذاری» اضافه و عبارت «در اجرای این قانون» به عبارت «در ارتباط با پولشویی» اصلاح می شود.

۶- در ماده (۶) قبل از عبارت «دفاتر اسناد رسمی» عبارت «سازمان ثبت اسناد و املاک کشور»، اضافه و عبارت «شورای عالی مبارزه با پولشویی» به عبارت «مرکز اطلاعات مالی» اصلاح می شود.

۷- در بند (الف) ماده (۷) بعد از واژه «هویت» عبارت «و شناسایی» و بعد از عبارت «اریاب رجوع» عبارت «و ذی نفعان واقعی» اضافه و عبارت «در مواردی که قرینه ای بر تخلف وجود دارد» حذف می شود.

۸- در بند (ب) ماده (۷) عبارت «شورای عالی مبارزه با پولشویی» به «مرکز اطلاعات مالی» اصلاح می شود.

۹- بند (ج) ماده (۷) به شرح زیر اصلاح و یک تبصره به آن اضافه می شود:
ج- ارائه گزارش معاملات یا عملیات بیش از میزان مصوب هیأت وزیران یا معاملات و عملیات مشکوک بانکی، ثبتی، سرمایه گذاری، صرافی، کارگزاری و مانند آنها به مرکز اطلاعات مالی.

تبصره- منظور از معاملات و عملیات مشکوک معاملات و عملیاتی است که اشخاص مشمول با در دست داشتن اطلاعات و یا قرائن و شواهد منطقی ظن پیدا کنند که این عملیات و معاملات به منظور پولشویی انجام می شود.

۱۰- بند (د) ماده (۷) به شرح زیر اصلاح و یک تبصره به آن الحاق می شود:
د- نگهداری سوابق مربوط به شناسایی ارباب رجوع، ذی نفعان واقعی، سوابق حساب ها، عملیات و معاملات داخلی و خارجی حداقل به مدت پنج سال پس از پایان رابطه کاری یا انجام معامله موردی که چگونگی آن به موجب آیین نامه اجرائی تعیین می شود.

تبصره- این بند ناقض سایر قوانین که نگهداری اسناد را بیش از مدت یادشده الزامی نموده نخواهد بود.

۱۱- متن زیر به عنوان تبصره به بند (ه) ماده (۷) الحاق می شود:

تبصره- هر یک از مدیران و کارکنان دستگاههای اجرائی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۸۶/۷/۸ عالمأ و عامداً و به قصد تسهیل جرایم موضوع این ماده از انجام تکالیف مقرر در بندهای فوق به استثنای بند (ه) خودداری نماید علاوه بر انفصال موقت از سه ماه تا دو سال به مجازات حبس تعزیری یا جزای نقدی درجه شش محکوم می شود. در صورتی که عدم انجام تکالیف مقرر ناشی از غفلت و سهل انگاری باشد مرتکب به یک ماه تا شش ماه انفصال از خدمت محکوم خواهد شد. مدیران و کارکنان سایر دستگاههای حاکمیتی و بخش های غیردولتی در صورت عدم انجام تکالیف

مقرر در این ماده به استثنای 'بند (ه)، به مجازات حبس تعزیری یا جزای نقدی درجه شش محکوم می گردند.

۱۲- متن زیر به عنوان ماده (۷) مکرر به قانون الحاق می شود:

ماده ۷ مکرر- به منظور اجرای این قانون و قانون مبارزه با تأمین مالی تروریسم، سیاست‌ها و تصمیمات شورای عالی مبارزه با پولشویی و تأمین مالی تروریسم و مراجع ذیصلاح مربوط، مرکز اطلاعات مالی-با منابع و امکانات کافی تحت نظارت و هدایت شورای مذکور در تشکیلات داخلی وزارت امور اقتصادی و دارایی تشکیل می شود و رئیس آن به موجب شرایطی که در آیین نامه اجرائی این قانون پیش بینی می گردد با پیشنهاد وزیر امور اقتصادی و دارایی و تصویب هیأت وزیران تعیین می شود. مرکز دارای وظایف و اختیارات زیر است:

الف- دریافت، گردآوری و نگهداری اطلاعات معاملات و عملیات مشکوک به پولشویی و تأمین مالی تروریسم و تجزیه و تحلیل و ارزیابی آنها و به طور کلی دریافت هرگونه اطلاعاتی که برای کشف نحوه تخصیص اموال مشکوک و جرایم منشا مرتبط ضروری یا مفید باشد.

تبصره- مرکز مذکور امکان دسترسی برخط (آنلاین) به اطلاعات مالی و اداری مشکوک و سایر اطلاعات مرتبط با آنها مربوط به پولشویی و تأمین مالی تروریسم موجود در وزارت اطلاعات، نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران، گمرک جمهوری اسلامی ایران، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، بانک‌ها، سازمان ثبت احوال کشور، بیمه مرکزی ایران، سازمان امور مالیاتی کشور، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور، سازمان حسابرسی، سازمان بورس و اوراق بهادار، ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز، ستاد مبارزه با مواد مخدر و سازمان تعزیرات حکومتی و همچنین قوه قضائیه با هماهنگی مقام ذیصلاح قضائی را داشته و دستگاههای مربوط باید همکاری لازم را در این خصوص انجام دهند. تعیین مصادیق سایر اشخاص موضوع این تبصره و مصادیق و نحوه

دسترسی به اطلاعات موضوع این بند با پیشنهاد وزارت اطلاعات و تصویب اکثریت وزرای عضو شورای عالی مبارزه با پولشویی و تأمین مالی تروریسم ظرف سه ماه از تاریخ لازم الاجرا شدن این قانون صورت خواهد گرفت.

ب- بررسی و ارزیابی نحوه تحصیل و مشروعیت دارایی‌ها و عملیات مشکوک اشخاص در گزارش‌های واسله و ارسال آنها به مراجع ذیصلاح قضائی برای رسیدگی در مواردی که به احتمال قوی صحت دارد و یا محتمل بودن آن از اهمیت برخوردار است.

ج- جلوگیری از نقل و انتقال وجوه یا اموال مشکوک به پولشویی و تأمین مالی تروریسم و اطلاع به مرجع صالح قضائی ظرف مدت هفتاد و دو ساعت جهت رسیدگی.

د- ارائه مشاوره به اشخاص مشمول قانون برای مبارزه با پولشویی و تأمین مالی تروریسم در قالب ابلاغ اصول راهنما؛

ه- تدوین دستورالعمل‌های مربوط به روش‌ها و مصادیق گزارش معاملات مالی مشکوک و اعمال موضوع این قانون و قانون مبارزه با تأمین مالی تروریسم به مراجع ذی‌ربط و ارائه به شورای عالی مبارزه با پولشویی و تأمین مالی تروریسم جهت تصویب.

و- تهیه برنامه‌های آموزشی در زمینه آثار زیانبار پولشویی و تأمین مالی تروریسم، شیوه‌های متداول در انجام جرایم مذکور و ابزارهای مؤثر پیشگیری از آن، شناسایی و تعقیب متهمین و مجرمین با همکاری مراجع ذی‌ربط.

ز- همکاری با اشخاص، سازمان‌ها و نهادها یا دستگاههای دولتی و سازمان‌های مردم‌نهاد که در زمینه مبارزه با پولشویی و تأمین مالی تروریسم فعالیت می‌کنند.

ح- تهیه و ارسال منظم گزارش‌هایی درباره اقدامات انجام‌شده و ارائه پیشنهادها و شیوه‌های مربوط به شورای عالی مبارزه با پولشویی و تأمین مالی تروریسم.

ط- همکاری و تبادل اطلاعات با مراکز مشابه در سایر کشورها، سازمان‌ها، مجامع منطقه‌ای، بین‌الدولی و بین‌المللی ذی‌ربط مطابق قوانین و مقررات.

ی- انجام سایر وظایف محوله قانونی از سوی مراجع مربوط.

۱۳- ماده (۹) و تبصره‌های آن به شرح زیر اصلاح و دو تبصره به عنوان تبصره‌های (۴) و (۵) به آن اضافه می‌شود:

ماده ۹- مرتکبین جرم پولشویی علاوه بر مصادره اصل مال و درآمد و عواید حاصل از ارتکاب جرم منشأ و جرم پولشویی (و اگر موجود نباشد مثل یا قیمت آن)، به حبس تعزیری درجه پنجم و جزای نقدی معادل وجوه یا ارزش مالی که مورد پولشویی واقع گردیده محکوم خواهند شد.

تبصره ۱- چنانچه عواید حاصل از جرم به اموال دیگری تبدیل یا تغییر یافته باشد همان اموال و در صورت انتقال به ثالث با حبس نیت، معادل آن از اموال مرتکب ضبط خواهد شد.

تبصره ۲- صدور و اجرای حکم ضبط دارایی و منافع حاصل از آن در صورتی است که متهم به لحاظ جرم منشأ، مشمول این حکم قرار نگرفته باشد.

تبصره ۳- مرتکبین جرم منشأ در صورت ارتکاب جرم پولشویی علاوه بر مجازات‌های مقرر مربوط به جرم منشأ، به مجازات‌های پیش‌بینی شده در این قانون نیز محکوم خواهند شد. مرتکبین جرم پولشویی در صورت عدم ارتکاب جرم منشأ صرفاً به مجازات مقرر در این ماده محکوم خواهند شد.

تبصره ۴- در صورتی که جرم پولشویی به صورت سازمان‌یافته ارتکاب یابد موجب تشدید در مجازات به میزان یک درجه خواهد بود.

تبصره ۵- در صورتی که اشخاص حقوقی مرتکب جرم پولشویی شوند علاوه بر مجازات‌های مقرر در ماده (۲۰) قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲/۲/۱ به جزای نقدی معادل دو تا چهار برابر وجوه یا ارزش مالی که مورد پولشویی واقع گردیده محکوم خواهند شد.

۱۴- ماده (۱۲) به شرح زیر اصلاح می شود:

ماده ۱۲- در مواردی که میان دولت جمهوری اسلامی ایران و سایر کشورها توافقنامه یا تفاهمنامه همکاری های قضائی و اطلاعاتی مربوط به مبارزه با پولشویی وجود داشته باشد همکاری طبق شرایط مندرج در توافقنامه یا تفاهمنامه صورت خواهد گرفت و در غیر آن، همکاری ها بر اساس عمل متقابل صورت می گیرد.

۱۵- متون زیر به عنوان مواد (۱۳)، (۱۴) و (۱۵) به قانون اضافه می شود:

ماده ۱۳- مسؤولیت کیفری ناشی از شرکت و معاونت در جرایم موضوع این قانون و تشدید و تخفیف مجازات مرتکبین حسب مورد تابع قانون مجازات اسلامی است.

ماده ۱۴- شروع به جرم پولشویی از طریق انجام عملیات مالی در صورتی که به واسطه عامل خارج از اراده قصد مرتکب معلق بماند مشمول ماده (۱۲۲) قانون مجازات اسلامی خواهد بود.

ماده ۱۵- آیین نامه اجرائی این قانون توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی با هماهنگی وزارتخانه های دادگستری، اطلاعات، کشور، امور خارجه و صنعت، معدن و تجارت و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران ظرف مدت سه ماه از تاریخ لازم الاجرا شدن این قانون به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

رئیس جمهور

وزیر امور اقتصادی و دارایی

هیأت‌رئیسه محترم مجلس شورای اسلامی

احتراماً، در اجرای آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی و ماده (۴)

قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵ نظر معاونت قوانین

درمورد لایحه اصلاح قانون مبارزه با پولشویی تقدیم می‌گردد.

معاون قوانین

نظر اداره کل تدوین قوانین

معاون محترم قوانین

احتراماً در اجرای بندهای (۲) و (۴) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵ نظر این اداره کل به شرح زیر تقدیم می‌گردد:

۱- سابقه تقدیم:

ماده ۱۳۴ - قبلاً تقدیم نگردیده است.

- قبلاً در جلسه علنی شماره مورخ تقدیم و در تاریخ مجلس / کمیسیون (موضوع اصل ۸۵ قانون اساسی) رد شده و اینک:

با تغییر اساسی

با تقاضای کتبی ۵۰ نفر از نمایندگان (مشروط به تصویب مجلس)

پیش از انقضاء شش ماه بدون تغییر اساسی

با تقاضای کتبی کمتر از ۵۰ نفر از نمایندگان با انقضاء شش ماه

مجدداً قابل پیشنهاد به مجلس می‌باشد.

نمی‌باشد.

۲- در اجرای بند (۲) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور:

رعایت شده است.

در لایحه تقدیمی آیین نگارش قانونی و ویرایش ادبی رعایت شده است. (با نظر کارشناسی)

رعایت نشده است، دلایل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌شود.

۳- از نظر آیین نامه داخلی مجلس (شکلی):

الف- ماده ۱۳۱-

اول- موضوع و عنوان مشخص دارد
 ندارد

دوم- دلایل لزوم تهیه و پیشنهاد در مقدمه دارد
 ندارد

سوم- موادی متناسب با اصل موضوع و عنوان دارد
 ندارد

ب- ماده ۱۳۶- امضاء مقامات مسؤول را دارد
 ندارد

ج- ماده ۱۴۲- لایحه تقدیمی دارای یک موضوع است و پیشنهاد آن به عنوان ماده واحده مواجه با ایراد نمی‌باشد.
 بیش از یک موضوع مواد متعدد می‌باشد.

۴- در اجرای بند(۴) ماده(۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵:
اول: از نظر قانون اساسی؛

لایحه تقدیمی با قانون اساسی بطور کلی مغایرت ندارد.
 دارد. اصل / اصول مغایر و دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می گردد.

دوم: از نظر سیاست های کلی نظام و سند چشم انداز؛

لایحه تقدیمی با سیاست های کلی نظام و سند چشم انداز مغایرت ندارد.
 دارد، دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می شود.

سوم: از نظر قانون برنامه؛

لایحه تقدیمی با قانون برنامه مغایرت ندارد.
 دارد، دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می شود.

چهارم: از نظر آیین نامه داخلی مجلس (ماهوی)؛

الف- لایحه تقدیمی با قانون آیین نامه داخلی مجلس مغایرت ندارد.
 دارد، دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می شود.

ب- ماده ۱۴۲- رعایت اصل هفتاد و پنجم قانون اساسی شده است.
 نشده است، دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می شود.

ج- ماده ۱۸۵- موجب اصلاح یا تغییر برنامه مصوب نمی شود و نیاز به $\frac{2}{3}$ رای نمایندگان ندارد.
 می شود $\frac{3}{4}$ دارد.

تعداد یک برگ اظهار نظر به ضمیمه تقدیم می شود.

مدیر کل تدوین قوانین

۵- لایحه تقدیمی از حیث پیشگیری از وقوع جرم با بند(۵) اصل(۱۵۶) قانون اساسی مغایرت ندارد.
 دارد.

معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم قوه قضائیه

ضمیمه نظر اداره کل تدوین قوانین

بیان مستندات و دلایل مغایرت:

طرح تقدیمی بیش از یک موضوع دارد و ارائه آن در قالب ماده واحده مغایر ماده (۱۴۲) قانون آیین نامه داخلی است.